

Wie is straks verantwoordelijk?

Open Brief aan de gemeenteraad

Europa bezwijkt deze week bijna onder extreme hitte. Het verband met klimaatverandering wordt algemeen erkend. De noodzaak van versnelling van beleid dat oorzaken tegengaat en gevolgen opvangt is evident, maar u stelt voor om te breken met langjarig ambitieus Gouds klimaatbeleid (sinds 2012). Vertragen en uitstellen naar 2050 lijkt u een goed idee. Bij wie kunnen inwoners straks terecht als de problemen door oververhitting in de Kadebuurt toenemen, als de straten steeds opnieuw blank staan en kelders aan de Turfmarkt onderlopen? Wie is verantwoordelijk als de luchtkwaliteit in Korte Akkeren verslechtert of meer gezinnen door hoge lasten en bezuinigingen in Oosterwei in de schulden raken? Het antwoord op die vragen zou eenvoudig moeten zijn, want dat geeft burgers vertrouwen in hun bestuurders. Maar met uw voorbereidingen voor de nieuwe raadsperiode wordt dat juist moeilijker.

Op 18 maart brachten 35.000 Gouwenaars hun stem uit. Zij gaven 35 raadsleden een democratisch mandaat. Maar dat mandaat is geen blanco cheque. Het verplicht u om keuzes te maken, die keuzes uit te voeren, daarover heldere uitleg te geven. En om de verantwoordelijkheid te dragen voor de gevolgen. De huidige gang van zaken geeft mij juist daarover grote zorgen.

Tien fracties sluiten een Samenlevingsakkoord

Een meerderheid van u, 10 van de 13 fracties, heeft met elkaar een samenlevingsakkoord opgesteld. Een akkoord wat een 'akkoord' heet maar wat nog niet is afgetikt, want u wil eerst weten wat de inwoners ervan vinden. U organiseert daarvoor bijeenkomsten en u houdt een enquête. Helaas maakt u niet goed duidelijk welke onderdelen van het akkoord nog werkelijk openstaan, welke ruimte er is voor aanpassing, hoe en door wie de antwoorden worden gewogen en welke financiële gevolgen eraan worden verbonden. Kortom, u nodigt de samenleving uit om mee verantwoordelijkheid te nemen voor uw keuzes zonder dat u de samenleving reële invloed geeft.

Gouda krijgt een minderheidscollege van 5 partijen

Wat ook lastig te begrijpen is, hoe u de taken aan het verdelen bent. De verkiezingsuitslag van 18 maart is helder over de voorkeuren van de Goudse bevolking. Met twee grote fracties (5 of 7 zetels), drie middelgrote fracties (3 of 4 zetels) en 8 kleine (1 of 2 zetels) zijn de politieke opvattingen van de inwoners duidelijk gemarkeerd. In een democratie als de onze mogen kiezers verwachten dat hun voorkeuren worden weerspiegeld in het dagelijks bestuur van de stad, het college van B&W.

Hoewel het samenlevingsakkoord nog moet worden vastgesteld, kiest u uit uw midden een nieuw college: een minderheidscollege. Het bestaat uit 5 partijen, waarvan er vier een verkiezingsnederlaag moesten incasseren. De vijfde partij bleef stabiel, maar representeert historisch een beperkt smaldeel van de Goudse bevolking. Deze vijf partijen, nu samen goed voor 13 zetels in de raad, worden dus beloond met een wethouderschap. Dit roept grote vragen op over het democratisch gehalte van uw handelen. Noch de grootste partij van Gouda, noch de winnaars van de verkiezingen nemen straks deel aan het dagelijks bestuur. Doet de verkiezingsuitslag ertoe? Is het gepast voor een minderheidscollege om langjarig klimaatbeleid op de schop te nemen?

Zeven fracties maakten samenwerkingsafspraken

Een minderheidscollege moet steeds opnieuw op zoek naar steun in de raad voor haar voorstellen. Een keuze die besturen extra ingewikkeld gaat maken en veel extra overlegtijd gaat vragen. Maar in

uw midden zijn twee partijen die reeds gedoogsteun hebben toegezegd, zodat het minderheidscollege in principe kan rekenen op 19 zetels en daarmee doorzettingsmacht krijgt.

De grootste van deze twee partijen is een van de winnaars van de verkiezingen én aanjager van het samenlevingsakkoord. Wat moeilijk te verdedigen is, is dat juist die partij geen verantwoordelijkheid wil aanvaarden voor de uitvoering van het akkoord. Immers, als gedoogpartij houdt het zo de handen vrij om het college te steunen danwel oppositie te voeren vanuit de raad. En wat ik daarbij een groter probleem vind: als raad vormt u op deze wijze een stadsbestuur dat voor de burger totaal verwarrend en onoverzichtelijk is.

De 5 coalitiepartijen en de 2 gedoogpartijen hebben met elkaar *samenwerkingsafspraken* vastgelegd, onder andere over het financiële kader. U hebt met elkaar afgesproken dat hier de samenleving niet over bevraagd wordt. Uit het oogpunt van stabiliteit van bestuur – elkaar vasthouden - is dit te begrijpen. Maar het is ook een gemiste kans, want juist in de Goudse samenleving leven veel ideeën over hoe het anders en beter kan. Ook over het geld dat de gemeente uitgeeft.

De peiling onder de inwoners over het samenlevingsakkoord (zonder inspraak over de financiële kanten) is voor een minderheidscollege natuurlijk extra van belang. Wat mij ongerust maakt is dat u van plan bent om het samenlevingsakkoord te beschouwen als een levend document, dat elk jaar opnieuw bijgesteld kan worden. In theorie kunnen volgend jaar de bakens dus weer verzet worden, en zo elk jaar opnieuw. Waar tekent u, waar tekent dit college dan voor?

10-7-5 opstelling

Beste raadsleden, het geeft mij al met al weinig vertrouwen dat het u menens is om ons burgers “eerlijk en passend te betrekken bij het bestuur van de stad” zoals u ons belooft in de laatste vraag van de enquête. Dat constateer ik met spijt. Ik roep u op om u nog eens goed te beraden. De manier waarop u zich nu organiseert maakt het voor ons burgers niet méér maar een stuk minder democratisch. Ook maakt u het allemaal erg ondoorzichtig, met uw 10 – 7 - 5 opstelling en uw keuze voor een minderheidscollege. Een jaarlijks bij te stellen samenlevingsakkoord lost die ingewikkeldheid niet op, het maakt het alleen maar erger. Ik zou zeggen: kom met een helder coalitieakkoord, vorm een stabiel bestuur dat de verkiezingsuitslag respecteert en ga aan de slag. Laat uw kiezers niet in de hitte achter.

Annemiek Mul, inwoner van Gouda

Gouda, 26 juni 2025